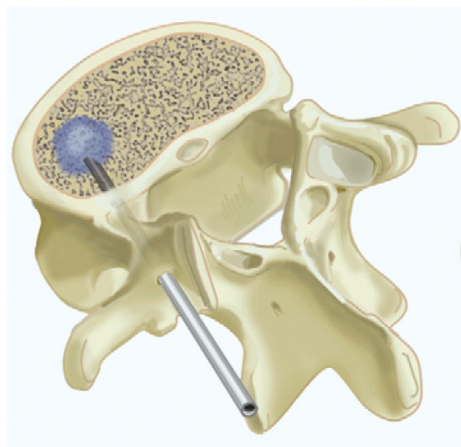

Vertebroplastiek? Niet aan beginnen

Paul Lips

Gerelateerd artikel: Ned Tijdschr Geneeskd. 2010;154:A2199

Osteoporose gaat gepaard met fracturen waardoor de kwaliteit van leven vermindert. Wervelfracturen veroorzaken naast lengteverlies veel pijnklachten, die enkele maanden tot soms enkele jaren kunnen aanhouden. De pijnklachten worden bestreden met analgetica, fysiotherapie of orthesen, of een combinatie hiervan. De laatste jaren is vertebroplastiek in opkomst. Hierbij wordt botcement, polymethylmethacrylaat (PMMA), onder doorlichting via de pedikel in het wervellichaam gespoten. Na polymerisatie van de ingespoten stof kan de wervel niet verder inzakken.

Deze invasieve methode heeft weinig bijwerkingen. Echter, de effecten die kunnen optreden zijn ernstig, zoals: embolieën, ruggenmergletsel en fracturen van de aangrenzende wervels. Het laatste zou het gevolg kunnen zijn van een steenharde wervel te midden van enige brosse wervels, ook wel vergeleken met 'een steen in een mandje met eieren'. Er zijn verschillende grote series gepubliceerd, die bij patiënten met acute wervelfracturen een snelle symptomatische verbetering lieten zien.

Recent zijn er 2 gerandomiseerde dubbelblinde trials in de *New England Journal of Medicine* gepubliceerd. De eerste uit Nieuw Zeeland werd verricht bij 78 patiënten met 1 of 2 pijnlijke wervelfracturen van minder dan 1 jaar

oud, die zoals aangetoond met MRI niet genezen waren.¹ De patiënten werden gerandomiseerd voor vertebroplastiek of een placeboprocedure. De laatstgenoemde procedure bestond uit verdoving van de huid en aanprikken van de wervel, terwijl de bereiding van PMMA de typische lucht door de operatiekamer deed verspreiden. De pijn verminderde in beide groepen op alle follow-upmomenten, maar er was geen significant verschil. Ook de andere uitkomsten, zoals fysiek functioneren en kwaliteit van leven verschilden niet tussen de groepen. De tweede trial werd verricht in de Mayo Clinic bij 131 patiënten met 1-3 pijnlijke wervelfracturen.² Zij ondergingen na randomisatie hetzij een vertebroplastiek met PMMA hetzij een vergelijkbare procedure zonder cement. Na een maand was er geen verschil in de 'Roland Morris disability questionnaire' en in pijnscore tussen beide groepen. Er waren 2 ernstige bijwerkingen: een thecaletsel bij een patiënt uit de vertebroplastiekgroep en tachycardie en koude rillingen bij een patiënt uit de controlegroep. De uitkomsten van beide trials tonen aan dat een nieuwe therapie die langdurig superieur is geacht, toch tegenvalt bij klinisch gerandomiseerd dubbelblind onderzoek. Kennelijk heeft de procedure een hoog placebogehalte. Een bijkomend probleem wordt gevormd door secundaire wervelfracturen na een vertebroplastiek of kyfoplastiek (daarbij wordt ballondilatatie in de wervel toegepast, voordat cement wordt ingespoten). Bij een onderzoek uit Alabama werden 212 patiënten met wervelfracturen met elkaar vergeleken: 48 patiënten die behandeld waren met vertebroplastiek of kyfoplastiek en 164 patiënten die een dergelijke procedure niet hadden ondergaan.³ Het risico op nieuwe wervelfracturen in aangrenzende wervels was in de interventiegroep na 3 maanden ruim 6 maal zo hoog als in de controlegroep. De procedure blijkt dus behalve riskant te zijn, ook nog te resulteren in meer wervelfracturen. Het is duidelijk dat een procedure zonder bewezen effectiviteit niet thuishoort bij de behandeling van osteoporotische wervelfracturen.

Belangenconflict: geen gemeld. Financiële ondersteuning: geen gemeld.

Aanvaard op 20 mei 2010

Citeer als: Ned Tijdschr Geneeskd. 2010;154:A2277

[Meer op www.ntvg.nl/opinie](http://www.ntvg.nl/opinie)

VU Medisch Centrum, Amsterdam.

Afdeling Interne Geneeskunde,

sectie Endocrinologie: prof.dr. P. Lips,

internist-endocrinoloog.

Contactpersoon: prof.dr. P. Lips (p.lips@vumc.nl).

LITERATUUR

- 1 Buchbinder R, Osborne RH, Ebeling PR, et al. A randomized trial of vertebroplasty for painful osteoporotic vertebral fractures. *N Engl J Med.* 2009;361:557-68.
- 2 Kallmes DE, Comstock BA, Heagerty PJ, et al. A randomized trial of vertebroplasty for osteoporotic spinal fractures. *N Engl J Med.* 2009;361:569-79.
- 3 Mudano AS, Bian J, Cope JU, et al. Vertebroplasty and kyphoplasty are associated with an increased risk of secondary vertebral compression fractures: a population-based cohort study. *Osteoporos Int.* 2009;20:819-26.